



Poznań, 9 marca 2020 r.

Szanowna Pani
Prof. UAM dr hab. Beata Mikołajczyk
Prorektorka UAM ds. kształcenia

Dotyczy: zatwierdzenia zmian programu studiów na kierunku **FILOZOFIA** pierwszego stopnia na szóstym (6) poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej (PRK), będącego integralną częścią programu studiów od roku akademickiego 2020/2021.

Wielce Szanowna Pani Rektor,

zgodnie z Zarządzeniem nr 379/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie zasad ustalania programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz Zarządzeniem nr 383/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów zwracam się z wnioskiem o zatwierdzenie programu studiów zmienionego przez Radę Programową kierunku **FILOZOFIA**, studia pierwszego stopnia, i proszę o zgodę na wprowadzenie go od roku akademickiego 2020/2021 (Uchwała Rady Programowej kierunku *Filozofia* z dnia 9 marca 2020 r.).

Proponowany nowy program obejmuje następujące główne zmiany:

1. Zajęcia laboratoryjne prowadzone do wykładów z następujących przedmiotów:

Wstęp do filozofii, Historia filozofii antycznej, Podstawy logiki, Ontologia, Logika formalna, Estetyka, Filozofia przyrody, Wprowadzenie do etyki, Historia filozofii średniowiecznej, Filozofia człowieka, Filozofia nauki, Filozofia kultury, Historia filozofii Odrodzenia i Oświecenia, Historia filozofii niemieckiej, Historia filozofii angielskiej i amerykańskiej, Metodologia, Filozofia społeczna i polityczna, Historia filozofii współczesnej, Filozofia poznania, Etyka, Metafizyka, Epistemologia,

zostały przekształcone w ćwiczenia (bez zmian ilości godzin zajęć, z wyjątkiem *Wprowadzenia do etyki*).

2. Zajęcia laboratoryjne z następujących przedmiotów:

ul. Szamarzewskiego 89, 60-568 Poznań
tel. +48 61 829 22 80
filozof@amu.edu.pl

www.filozofia.amu.edu.pl

Współczesne dylematy moralne (III semestr)

zostały przekształcone na konwersatoria (bez zmian ilości godzin zajęć).

3. W ramach następujących przedmiotów nastąpiła zmiana godzin dydaktycznych:

- *Komunikacja multimedialna* (z 15 godz. wykładu + 15 godz. zajęć laboratoryjnych na 20 godz. wykładu),
- *Wprowadzenie do etyki* (z 30 godz. wykładu + 30 godz. zajęć laboratoryjnych na 30 godz. wykładu + 15 godz. ćwiczeń),
- *Filozofia Dalekiego Wschodu* (z 30 godz. wykładu na 30 godz. wykładu + 30 godz. konwersatorium).

4. Nastąpiła korekta punktów ECTS w ramach następujących przedmiotów:

- *Wstęp do filozofii* (z 5 na 6 pkt ECTS),
- *Filozofia człowieka* (z 4 na 5 pkt ECTS),
- *Filozofia Dalekiego Wschodu* (z 2 na 4 pkt ECTS),
- *Logika formalna* (z 5 na 6 pkt ECTS),
- *Metafizyka* (z 4 na 5 pkt ECTS).

5. Pojawiły się przesunięcia międzysemestralne dotyczące następujących przedmiotów:

- *Podstawy logiki* (z II na I semestr),
- *Ontologia* (z III na I semestr),
- *Komunikacja multimedialna* (z II na I semestr),
- *Logika formalna* (z III na II semestr),
- *Estetyka* (z IV na II semestr),
- *Filozofia przyrody* (z VI na II semestr),
- *Wprowadzenie do etyki* (z I na II semestr),
- *Filozofia człowieka* (z I na III semestr),
- *Filozofia kultury* (z VI na III semestr),
- *Filozofia Dalekiego Wschodu* (z I na V semestr).

6. Z planu studiów zostały wykreślone następujące przedmioty:

- *Wstęp do Życia Publicznego*,
- *Wstęp do Zarządzania Wiedzą*,
- *Retoryka z erystyką*,
- *Metodologia kultury organizacji*,
- *Technologie informacyjne*,
- *Translatorium*.

7. Do planu studiów zostały dodane następujące przedmioty:

- *Zajęcia fakultatywne ogólnouniwersyteckie I* (semestr II),
- *Zajęcia fakultatywne ogólnouniwersyteckie II* (semestr II),
- *Ochrona własności intelektualnej* (semestr I),
- *Językoznawstwo ogólne* (semestr IV),
- *Filozofia Publiczna i Filozofia Prawa* (semestr VI).

8. Nazwy niektórych przedmiotów uległy drobnej korekcie językowej:

- *Wstęp do logiki* został zamieniony na *Podstawy logiki*,
- *Wstęp do etyki* na *Wprowadzenie do etyki*,
- *Historia filozofii antycznej* na *Historia filozofii antycznej I*,
- *Historia filozofii hellenistycznej* na *Historia filozofii antycznej II*.

Uzasadnienie wprowadzonych zmian jest następujące:

Ad. 1. Po pierwsze, dla wymienionych zajęć merytorycznie trafniejsza jest forma ćwiczeń, które uzupełniają wykłady, niż forma zajęć laboratoryjnych, która jest adekwatniejsza dla zajęć, które odbywają się z użyciem technologii komputerowych, a tych na Wydziale Filozoficznym jest niewiele (*Technologie informacyjne*, *Komunikacja multimedialna* – realizowane w ramach specjalności KOMUNIKACJA SPOŁECZNA).

Po drugie, Nowy Regulamin pracy UAM będący *Załącznikiem do zarządzenia nr 347/2018/2019 Rektora UAM z dnia 13 września 2019 roku tekst ujednolicony uwzględniający zmiany wprowadzone zarządzeniem nr 366/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 1 października 2019 roku w sprawie zmiany regulaminu pracy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu* w paragrafie 12 radykalnie zmienia liczebność grup zajęciowych:

- dla zajęć laboratoryjnych proponuje od 7 do 13 studentów (do tej pory – powyżej 12),
- dla ćwiczeń i konwersatoriów proponuje od 13 do 25 osób (do tej pory – powyżej 20).

W związku z faktem, że na danym roku studiów (od II semestru) studentów jest od 35 do 45, zatem z dotychczasowych 2-3 grup laboratoryjnych musielibyśmy uruchomić 4-5 grup. Niestety nie dysponujemy odpowiednią ilością pracowników naukowo-dydaktycznych, aby zwiększyć ilość grup laboratoryjnych o około 30 (to razem wygenerowałoby 900 dodatkowych godzin dydaktycznych, a to oznacza, że potrzebowalibyśmy 4 dodatkowych etatów, co w kontekście małej ilości studentów studiujących na Wydziale Filozoficznym UAM jest nieosiągalne).

Ad. 2. Forma konwersatoryjna prowadzenia zajęć, które merytorycznie odnoszą się do różnego typu debat (konwersatoryjnych) związanych ze współczesnymi problemami o charakterze etycznym jest znacznie adekwatniejsza względem dotychczasowej formy zajęć laboratoryjnych

przeznaczonych dla zajęć praktycznych, np. odnoszących się do praktycznych zastosowań techniki komputerowej.

Ad. 3. Studenci potrafią dość dobrze obsługiwać narzędzie informatyczne służące do tworzenia prezentacji multimedialnych w ramach przedmiotu *Komunikacja multimedialna*, ale nie wiedzą w jaki sposób je tworzyć. Potrzeba zatem nieco więcej wiedzy teoretycznej a nieco mniej akcentu na praktyczne umiejętności. Stąd nieznaczne zwiększenie godzin wykładu i rezygnacja z zajęć laboratoryjnych.

Prowadząca wykłady ze *Wstępu do etyki* jest przekonana, że 15 godz. ćwiczeń do wykładu w zupełności wystarczy do realizacji zakładanych efektów uczenia się dla tego przedmiotu.

Prowadzący wykłady z *Filozofii Dalekiego Wschodu* zgłaszał potrzebę rozszerzenia zajęć o część konwersatoryjną, która w jego opinii pomoże wieloaspektowo ująć problematykę poruszaną w ramach tego przedmiotu. Nie jest bowiem – według prowadzącego zajęcia – możliwe ujęcie tak bogatej tradycji myślowej w ramach 30-godzinnych zajęć.

Ad 4. Korekta punktacji ECTS związana jest z:

- *Wstęp do filozofii* (z 5 na 6 pkt ECTS), gdyż jest to pierwszy, bardzo obszerny materiałowo przedmiot filozoficzny na studiach licencjackich zapoznający studentów z podstawowymi zagadnieniami i kierunkami filozoficznymi, który wymaga wiele czasu pracy własnej poświęconej przez studentów na przygotowanie się do jego zaliczenia,
- *Filozofia człowieka* (z 4 na 5 pkt ECTS), gdyż zmieniła się forma zaliczenia przedmiotu z zaliczenia na ocenę na egzamin, więc student musi poświęcić więcej czasu na przygotowanie się do zdania tego przedmiotu,
- *Filozofia Dalekiego Wschodu* (z 2 na 4 pkt ECTS), gdyż podwoiła się liczba godzin dla tego przedmiotu, co oznacza 2 razy więcej materiału do opanowania potrzebnego do zaliczenia tego modułu,
- *Logika formalna* (z 5 na 6 pkt ECTS), gdyż jest to – także w opinii studentów – najtrudniejszy przedmiot do zaliczenia podczas studiów licencjackich, którego zdanie wymaga bardzo dużego nakładu pracy studenta (urealniamy rzeczywisty wkład pracy studenta w zdanie tego przedmiotu),
- *Metafizyka* (z 4 na 5 pkt ECTS), gdyż zmieniła się forma zaliczenia przedmiotu z zaliczenia na ocenę na egzamin, więc student musi poświęcić więcej czasu na przygotowanie się do zdania tego przedmiotu.

Ad 5. Po pierwsze, przesunięcia te są prostą konsekwencją konieczności wprowadzenia 2 nowych przedmiotów, tj. *Zajęć fakultatywnych ogólnouniwersyteckich*. Jest to obligatoryjnie w kontekście zapisów paragrafu 13, pkt 1. Zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów.

Po drugie, konieczność przesunięcia niektórych przedmiotów, np. *Filozofii człowieka* podyktowany był tym, że aby zrozumieć zagadnienia poruszane podczas tego przedmiotu trzeba dysponować wiedzą z zakresu I roku studiów (a przedmiot realizowany był na I roku studiów). Przesunięcie natomiast przedmiotów związanych z logiką (*Podstawy logiki*, *Logika formalna*), związany jest z tym, że znajomość logiki potrzebna jest do zrozumienia przedmiotów realizowanych na I roku studiów, m.in. *Historii filozofii antycznej*, *Ontologii*, *Filozofii przyrody*.

Po trzecie, 3 przedmioty: *Ontologia*, *Filozofia przyrody*, *Filozofia nauki* tworzą cykl przedmiotów, w ramach którego np. możliwość realizacji efektów uczenia się z przedmiotu *Filozofia nauki* zakłada wcześniejszą znajomość treści z przedmiotów *Ontologia* i *Filozofia przyrody* (podobnie jest w relacji *Filozofii przyrody* z *Ontologią*). Skoro zatem *Filozofia nauki* jest na III semestrze, *Filozofia przyrody* powinna być na II semestrze a *Ontologia* na semestrze I.

Ad 6. Powody wykreślenia przedmiotów są następujące:

- *Wstęp do Życia Publicznego*, gdyż od 7 lat nikt nie wybierał tej specjalności i studenci w ankietach i rozmowach z Prodziekanem ds. kształcenia skarżą się, że przychodząc na FILOZOFIĘ lub ETYKĘ są zmuszani do realizacji przedmiotów związanych ze specjalnością, która ich w ogóle nie interesuje (i nie jest uruchamiana od 7 lat),
- *Wstęp do Zarządzania Wiedzą*, gdyż od 4 lat nikt nie wybierał tej specjalności i studenci w ankietach skarżą się, że przychodząc na FILOZOFIĘ lub ETYKĘ są zmuszani do realizacji przedmiotów związanych ze specjalnością, która ich w ogóle nie interesuje (od roku akademickiego 2011/22 rezygnujemy z oferowania tej „wymarłej” specjalności),
- *Retoryka z erystyką*, gdyż przedmiot ten był związany ze specjalnością KOMUNIKACJA SPOŁECZNA, która miała mieć wspólną rekrutację (jak np. ETYKA) z FILOZOFIĄ i dopiero po pierwszym roku studenci mieli wybierać FILOZOFIĘ OGÓLNA, ETYKĘ bądź KOMUNIKACJĘ SPOŁECZNĄ; w ostatniej chwili zdecydowano, że KOMUNIKACJA SPOŁECZNA będzie miała osobną rekrutację a przedmiot omyłkowo nie został wykreślony z I wspólnego roku FILOZOFII; jest on realizowany na I roku KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ, gdyż dla tej specjalności jest on dedykowany; nie ma potrzeby realizowania go na FILOZOFII,
- *Metodologia kultury organizacji*, gdyż jest to przedmiot związany z ZARZADZANIEM WIEDZĄ a zdecydowano, że tej specjalności nie będziemy już proponować studentom z powodu braków kadrowych (w ostatnim czasie 4 pracowników związanych dydaktycznie z tą specjalnością przeszło na emeryturę lub zrezygnowało z pracy na UAM) oraz z faktu, że nikt tej specjalności nie wybierał przez ostatnie 4 lata.
- *Technologie informacyjne*, gdyż studenci po liceum mają już wystarczające kompetencje w tym zakresie a nie jest to przedmiot kształcenia w ramach studiów

filozoficznych (w bardzo znikomym zakresie realizuje efekty uczenia się dla kierunku FILOZOFIA).

- *Translatorium*, gdyż przedmiot ten realizuje efekty uczenia się ze studiów II stopnia (znajomość języka specjalistycznego dyscypliny FILOZOFIA) i tam został przeniesiony (na I semestr studiów II stopnia).

Ad 7. Wprowadzenie przedmiotów ogólnouniwersyteckich jest obligatoryjne w kontekście zapisów paragrafu 13, pkt 1. Zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów.

Wprowadzenie *Ochrony własności intelektualnej* podyktowana jest uwagami PKA odnośnie do braku tego typu przedmiotu w programie studiów I stopnia.

Wprowadzenie przedmiotu *Językoznawstwo ogólne* (IV semestr) podyktowane jest prośbą prowadzącego zajęcia *Filozofia języka* (V semestr), gdyż treści poruszane na zajęciach z *Językoznawstwa ogólnego* są wymagane do dobrego zrozumienia treści poruszanych w ramach *Filozofii języka* (*Językoznawstwo ogólne* jest wstępem do *Filozofii języka*).

Wprowadzenie przedmiotu *Filozofia Publiczna i Filozofia Prawa* (semestr VI) motywowane jest poczuciem wśród niektórych pracowników Wydziału Filozoficznego zdecydowanego braku wystarczającej reprezentacji przedmiotów z obszaru filozofii praktycznej. Wprowadzenie przedmiotu *Filozofia Publiczna i Filozofia Prawa* zmniejszy ten brak.

Ad 8. Proponowane zmiany nazw przedmiotów wynikają z prośby prowadzących zajęcia, którzy uważają, że nowe nazwy przedmiotów bardziej oddają merytoryczną ich zawartość.

Ponadto nadmieniam, że liczba punktów ECTS przypisana przedmiotom do wyboru wynosi 2/3 punktów realizowanych na studiach I stopnia, gdyż student po I roku studiów może wybrać specjalność ETYKA czy ŻYCIE PUBLICZNE lub wybrać kontynuację studiowania na kierunku FILOZOFIA (na tzw. FILOZOFII OGÓLNEJ). Zatem tylko pierwszy rok jest obligatoryjny a dwa następne są z wyboru studenta. Jest to zgodne z zapisem paragrafu 5. Zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów.

Warto także dodać i mocno podkreślić, że wszystkie wyżej zaproponowane zmiany nie powodują konieczności zmian efektów uczenia się na kierunku FILOZOFIA.

Program kierunku FILOZOFIA jest realizowany od kilkadziesiąt lat. Zebrane w tym okresie doświadczenia i sformułowane na ich podstawie opinie prowadzących zajęcia oraz

studentów stały się czynnikiem, który skłonił twórców programu do jego modyfikacji. Głównie dotyczą one ograniczenia przedmiotów, które nie są bezpośrednio związane z kierunkiem FILOZOFIA a ze specjalnościami, które studenci mogą wybrać od II roku studiów, a które cieszą się małym zainteresowaniem. Wprowadzone zmiany przyczynią się do ulepszenia oferty dydaktycznej a zatem przysłużą się lepszemu uzyskiwaniu zakładanych efektów uczenia się. Zostały one wprowadzone w trosce o osiągnięcie najwyższej jakości kształcenia, co stanowi jeden z celów obowiązującej aktualnie strategii rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w szczególności misji UAM - w zakresie profesjonalizmu, innowacyjności, przejrzystości w procesie kształcenia, a także wizji Uniwersytetu – w zakresie sprostania najwyższym standardom akademickim w procesie jakości kształcenia.

Bardzo proszę Panią Rektor o pozytywne ustosunkowanie się do wniosku Wydziału Filozoficznego UAM.

Z wyrazami szacunku i poważania,



.....
Prodziekan Wydziału Filozoficznego UAM ds. kształcenia
Przewodniczący rady Programowej kierunku *Filozofia*
prof. UAM dr hab. Sławomir Leciejewski

Załączniki:

1. Wyciąg z uchwały Rady Programowej kierunku Filozofia z dnia 9 marca 2020 r.